

Jak rozpoznać dziecko zdolne?

W ostatnich latach w kształceniu i wychowaniu obserwujemy znaczne zainteresowanie doskonaleniem form i metod pracy z dzieckiem zdolnym. Zdolności są różnicami indywidualnymi, które sprawiają, że niektórzy szybciej uczą się nowych rzeczy od innych. Osoby wyróżniające się wyjątkowymi zdolnościami w jakiejś dziedzinie określa się jako utalentowane lub wybitnie zdolne.

Osoby utalentowane charakteryzują się wczesnym, spontanicznym pojawianiem się zdolności na wysokim poziomie w konkretnej dziedzinie.

Ważna dla zrozumienia zdolności człowieka koncepcją jest teoria inteligencji złożonej Howarda Gardnera. Podstawową tezę tej koncepcji jest występowanie siedmiu różnych rodzajów inteligencji:

- muzycznej
- cielesno-kinestetycznej
- logiczno-matematycznej
- lingwistycznej
- przestrzennej
- interpersonalnej
- intrapersonalnej.

W pierwszym roku życia wszystkie rodzaje inteligencji rozwijają się spontanicznie według naturalnego wzorca zdolności. W następnym etapie rozwoju ujawniają się aktywności związane z konkretnym systemem symbolicznym, na przykład inteligencja przestrzenna w rysunku, inteligencja muzyczna w piosenkach itp.

Jak rozpoznać zdolne dziecko?

Cechy dziecka zdolnego:

- Cechuje je wyjątkowo dobra pamięć i duża wiedza.
- Samo wie, jaki sposób uczenia się najlepiej mu odpowiada.
- Szybko myśli.
- Błyskawicznie chwyta istotę problemu.

- Jest elastyczne w myśleniu. Łatwo dostrzega nietypowe rozwiązania problemów.
- Lubi skomplikowane zabawy. Gdy zabawa jest zbyt prosta, myśli, jak ją utrudnić.
- Od małego wykazuje wyjątkową zdolność koncentracji.
- Wcześnie uczy się mówić, pisać i czytać.

Cechy dziecka zdolnego (5–7 lat) wyróżniające dziecko spośród innych to:

- łatwe zapamiętywanie i uczenie się nowych rzeczy, natychmiastowe zrozumienie problemów (ok. 1/3 dzieci zdolnych przed rozpoczęciem nauki szkolnej umie czytać i liczyć do 100);
- zadawanie pytań, bystra obserwacja i spostrzegawczość, ciekawość świata, chęć poznania itp.;
- wykonywanie zadań umysłowych z przyjemnością, umiejętność skupienia uwagi przez dłuższy czas na tym, co dziecko interesuje (w niektórych przypadkach dzieci ujawniają już konkretne zainteresowania i uzdolnienia kierunkowe);
- wymyślanie nowych zabaw, opowiadanie sytuacji realnych i abstrakcyjnych ciekawe, oryginalne pomysły, bogata wyobraźnia, potrzeba wyrażania myśli lub emocji za pomocą różnych form plastycznych w formie słów, ruchu muzyki;
- niezależna postawa wobec innych – dziecko umie bronić swoich racji, jest samodzielne w pracy.

Posiadanie trzech spośród tych cech oznacza, że dziecko ma szansę być w przyszłości jednostką wybitną.

Literatura warta przeczytania:

Borowska A., *Czy moje dziecko jest zdolne?* Wydawnictwo Pedagogiczne ZNP, Kielce, 2009.

Czaja-Chudyba I., *Jak rozwijać zdolności dziecka?* Wydawnictwa Szkolne i Pedagogiczne, Warszawa, 2009.

Landau E., *Twoje dziecko jest zdolne*, PAX , Warszawa, 2003.

Partyka M., *Dzieci zdolne*, CMPPP, Warszawa 2000.

Szumski G., *Dobór i kształcenie uczniów zdolnych*, WSPS, Warszawa 1995.